

עירובין נג: (4 שורות מלמטה) עד נה. (נקודתיים)

ביאורי מושגים

'שיננא': "שמואל הוא שאומר הרבה כן לרב יהודה, ופירושו בעל שיניים, כי אמרו ששיניו של רב יהודה היו גדולות ביותר... ויש שנושאים עצמן לומר דכזאת שמואל... לא הוו קארו שמי לתלמידיהון כי הני, והאיי שיננא ששונה הלכות או ששנונין טעמיו... והני מילי בעלמא אינון. שיננא - ברור בלשוננו, אפילו בפי נשים וקטנים, שכל גדול שיניים כך קוראין אותו" (אוצר הגאונים ברכות לו ע"א).

תלמידי ר' אליעזר:

- תלמיד אחד היה לומד בלחש ולאחר ג' שנים שכח תלמודו.
- תלמיד אחד ניצל מעונש שריפה כיוון ששימש אדם גדול.

דברי התוכחה של ברוריה:

- לריה"ג: אל תרבה שיחה עם האשה.
- לההוא תלמידא: צריך ללמוד בקול.

ריב"ל:

- המהלך בדרך ואין עמו לוויה - יעסוק בתורה.
- חש בגרונו/במעיו/בעצמותיו/בכל גופו - יעסוק בתורה.

הוראות שמואל לרב יהודה:

- ללמוד בקול (ואז התורה תתקיים בך ותאריך ימים).
- מהר באכילתך ובשתייתך כדי שתוכל להוסיף ולעסוק בלימוד התורה. (ע"פ פירוש המאירי, וראה רש"י)

"חרות על הלוחות" - אלמלי לא נשתברו לוחות הראשונים:

- ר"א: לא נשתכחה תורה מישראל. ('חרות' = חקוק)
- רב אחא ב"י: אין כל אומה ולשון שולטת בהם. ('חרות' = חורין)

מי מתקיים תלמודו בידו?

- אדם שנעים ומרוצה לבריות. (ר"א)
- אדם שאין לאדם גסות הרוח והוא גם מלמד תורה לרבים. (ר"א)
- אדם שחוזר הרבה על לימודו וגם מלמד אחרים. (ר"א)
- אדם שמשים עצמו כמדבר. (רב מתנה)
- אדם שאינו מקפיד על תענוגים. (רב הונא ל"ק) [וראה עוד פירוש ברש"י]
- אדם שאינו מקפיד אם מאכלו לא נתבשל כל צרכו. (רב הונא ל"ב)

הוראות באופן לימוד התורה:

- מי שמרבה בגירסא ואינו חוזר עליה - לא מועיל. (רב שיזבי)
- חייב אדם לשנות לתלמידו 4 פעמים. (ר' אליעזר)
- חייב אדם לשנות לתלמידו עד שילמדנו ועד שתהא סדורה בפיו. (ר"ע)
- חייב אדם להסביר את הטעמים של דבריו לתלמידו. (ר"ע)
- אין תורה נקנית אלא בסימנין. (רב חסדא)
- קבעו עיתים לתורה לתלמידכם. (רבא)

במי לא תמצא תורה?

- במי שמגביה דעתו ומרחיב דעתו עליה. (רבא)
- בגסי הרוח בסוחרים ותגרים. (ר' יוחנן)

למה נמשלו דברי תורה ל - ?

- תאנה, דד - כל זמן שאדם הוגה בהן מוצא בהן טעם.
- אילת - חביבין על לומדיהן כל שעה ושעה כשעה ראשונה.
- יעלת חן - שמעלה חן על לומדיה.